

FOAIE

pentru

minte, inimă si literatură.

№. 31.

Luni, 4. August

1847.

Бъкърещі 1847, Ізліе 24.

Domnule Redactor!

Біневоінда къ каре аї deskic колóпеле газетелор Дтале тѣтлор ачелор че аѣ воит а ворві деспре дѣвѣдѣтѣра пѣвлікъ есте о doवादъ de impoртанца чеа mare а ачестіи честивні, ші сокотінд ка орі ші каре къ ам фѣкѣт чева кънд ам пѣс пегрѣ пе хѣртіе, те rog а да ѣн окіѣ ачестор къте-ва феце ші а ле дѣшїра дн колоанеле Дтале, дакъ ле веї сокоті вредніче а прінде ѣн мїавт атенція чїгїторїлор. — Де ші адеcea м'ам възѣт трактат днтрѣн кїп фóрте іреверенціос дн азѣїле зпорскрїі-торї днпзвгѣторї, дар тѣ фѣлеск а креде, къ мїшкѣторѣл кареле тѣ фаче ацї дн-дрепта ачест артікол пѣ есте дорінда де а рѣспонде клеветїрїлор, ші пѣдеждѣск а тѣ апѣра де орі че персоналїтате, дн-деметнїчїндѣтѣсклзїв де лѣкрѣрї, іар нїчї декѣм де персоане, де вїиторѣ іар пѣ де трекѣт, вїиторѣл пѣмаї есте ал пострѣ! Ам петрекѣт треї анї дн карїера дѣвѣ-дѣтѣрїлор пѣвлїче дн Молдова ші тѣ почїх фѣлі къ персóпеле че ам днглнпїт пе а-чел дрѣм, тречеа пентрѣ мїне пѣмаї ка пїще ѣмбре, фѣрѣ а лѣса дн ініма теа чеа маї мїкъ ѣртѣ; пѣ ам къѣтат нїчї а-

фекдіа нїчї ѣра лор; де ам пѣтѣт къщїга шї пе зна шї пе алта, пѣ о сокотеск къ-тре мїне персонал, чї кътре пѣрерїле шї гѣндїрїле ачелеа каре нїмїкнїчеа орі че персоанѣ дн мїнтѣа теа шї пѣ тѣ лѣса съ въз декѣт тїнерїмеа шї вїиторѣл еї, къчї дн трѣлса пѣмаї въз пеамѣл ромѣ-неспк. Де ам пѣтѣт прїчїнѣї стрїкѣчїзне, възѣтаре саѣ пагѣбѣ къїва; атѣнчї, акѣм шї totdeauna ам черѣт шї чер ертаре ка іndїvїdѣ, мѣртѣрїсїнд тот одатѣ къ воїѣ кълка шї воїѣ стрївї орі шї кънд воїѣ пѣ-теа пе ачел че опреще д' а съ крої ш' а се петеѣї дрѣмѣл пе каре тревѣе съ треакѣ тїнерїмеа, къчї пе ачел дрѣм есте перфектївїлїтатеа, шї перфектївїлїтатеа е-сте Dѣmnezeѣ.

Длкъ дела анѣл 1844 ам днченѣт дн фоаїа щїїндїфїкѣ шї лїтерарѣ о серїе де артіколе асѣпра дѣвѣдѣтѣреї пѣвлїче. Скѣрта вїаѣт а ачелѣї жѣрнал пѣ м'а ер-тат а тракта декѣт пѣмаї деспре дѣвѣ-дѣтѣра прїмарѣ дѣпрїп сате; маї пе ѣртѣ къцетасем съ пѣвлїк о брошѣрѣ къ тїт-лѣл дѣвѣдѣтѣра пѣвлїкъ дн прївї-реа еї кътре тревѣїндѣеле сочїале; дар днпрежѣтѣрїле шї пе ачееа м'а сїлїт а о дїсконтїнѣа; серїа артіколїлор фойї щїїн-дїфїче о гѣсецї дн аѣтѣрателе треї колї

тѣхъ, каре конпринд організація дѣвъ-
дѣтѣреі пѣвлѣе дѣрънеці. Дн сколі пор-
таме пентрѣ прегѣтѣреа дѣвъдѣторѣмор
дѣпрѣ сате тѣперѣмор хотѣрѣдѣ ла ачеастѣ
карѣерѣ дн тѣмп де треі анѣ, пелѣнгѣ дн
въдѣтѣрѣме че аѣ довѣндѣт дн сколіме де
ла сате, съ лі се деа: I. Дѣвъдѣтѣрѣ де
лімѣвъ націоналѣ дѣпѣрѣдѣтѣ дн треі анѣ;
дн анѣ 1 граматѣкѣ шѣ есерѣдѣдѣ ла ор-
тографѣе шѣ ла компѣнерѣ вѣшѣре, дн а
пѣл 2 леа констрѣкція, фортарѣе періоде-
лор шѣ днделетѣнѣчѣрѣ ла компѣнерѣ шѣ дн
анѣ ал 3 леа алѣтѣвѣрѣ де скрѣерѣ треѣ-
вѣнѣчѣсе ла віаца дѣрънеасѣкѣ. II. Дѣвъ-
дѣтѣра релѣціі дн доі анѣ, дн анѣ 1 ве-
кѣл шѣ поѣл тестамент, чѣтѣреа шѣ тѣл
кѣрѣеа вѣвлѣі, чеѣа деспре історѣа еклесѣа-
стѣкѣ шѣ деспре релѣціа крѣщѣнеасѣкѣ шѣ
дн анѣ де ал 2 леа крѣдѣнда шѣ морала
еванѣелѣкѣ. III. Арѣтметѣка кѣ фрѣнѣерѣ
пропорѣдѣі шѣ реголѣ де товѣръше. IV.
Дѣографѣа шѣ історѣа конпрѣнѣнд косто-
графѣа, дѣпѣрѣдѣрѣме челе маі де кѣпетѣ-
не але пѣтѣнтѣлѣ шѣ дѣографѣа дѣрѣлор
ромѣнеці дн спецѣал. Дн історѣе о пре-
скѣртаре де історѣе дѣпералѣ шѣ історѣа
націоналѣ дн спецѣал. V. Дн анѣ ал 3
леа днсетѣнат о лекѣде каре свѣт пѣтѣре
де історѣе патѣралѣ шѣ де фѣсѣкѣ съ ко-
прѣнѣзѣ історѣа пѣнтѣлор чѣлор маі дн
треѣвѣндате, історѣа довѣтѣчѣлор домѣсѣне,
кѣнощѣнда петрѣлор шѣ пѣтѣнтѣрѣлор дн
треѣвѣндате ла констрѣкція, пропрѣетѣдѣме
фѣсѣче але трѣпѣрѣлор шѣ феномѣне челе
маі овѣчѣнѣте. VI. Свѣт тѣтѣл де кѣно-
щѣнде дѣрънеці днделѣдеам 1 дн агрѣ-
кѣлтѣрѣ методѣрѣме челе маі кѣвѣнѣчѣсе,
кѣлтѣра деосевѣтелор грѣне шѣ крѣщѣреа
вѣтелор. 2. Рѣдѣкареа де планѣрѣ а локѣрѣ

мѣчѣ шѣ днтреѣвѣндареа екѣтерѣлѣ де ар-
пантар кѣ десенѣл лѣнеар треѣвѣнѣчѣс ла
ачеаста, днпѣрѣдѣреа огрѣзѣлор. 3. Кѣно-
щѣнда грѣстѣдѣлор шѣ тѣсѣрѣлор днтре-
вѣндате дн дѣрѣме ромѣнеці. 4. Кѣно-
щѣнде де дрепт адмѣнѣстратѣв, пѣ кѣт се
атѣнѣе де інтерѣсѣрѣме дѣранѣлор, преѣт
даторѣме кѣтре стат, даторѣме рѣчѣпроче
дннтре клѣкашѣ шѣ пропрѣетарѣ шѣчл. VII.
Мѣсѣка вокалѣ. VIII. Арѣта дѣдактѣкѣ.

Ачѣсте сколе дн пѣтѣр потрѣвѣт тре-
вѣнѣделор пѣ тот анѣ се скѣдѣ вн пѣтѣр
де тѣперѣ карѣ дндатѣ съшѣ гѣсеасѣкѣ лок
ка дѣвъдѣторѣ пѣ ла сате; ачѣсте скѣле
ашѣзате дн вѣчѣнѣтатеа скоалелор де а-
грѣкѣлтѣрѣ дн деосевѣте пѣрѣдѣ але прѣп-
чѣпателор дѣпѣ днпѣрѣдѣреа фѣреасѣкѣ а
кѣвалѣтѣдѣлор пѣтѣнтѣлѣ.

Дѣвъдѣторѣі ешѣдѣ дн сколеле пор-
таме съ аѣвъ а преда тѣперѣлор сътѣнѣ дн
време де треі анѣ 1. рѣгѣчѣнѣме, механѣс-
тѣл скрѣерѣі шѣ ал четѣреі шѣ катѣхѣстѣл;
2. історѣа тестаментѣлѣ векѣв, днчѣпѣтарѣ
де граматѣкѣ, четѣре де лекѣдѣі морале, де
фанѣте історѣче, калѣкѣл дн гѣнд, четѣреа
шѣ скрѣереа дѣфрѣлор, калѣграфѣа, копѣнд
модѣлѣрѣ де кѣтанѣдѣі, днщѣндѣрѣі, жѣлѣі
рапортѣрѣі шѣчл., повѣдѣрѣі деспре паза
вѣтелор, хрѣпа лор; 3. історѣа тестаментѣ-
лѣі поѣ, есерѣдѣдѣі де скрѣере дѣктѣндо, че-
ле патѣрѣ операція арѣтметѣче шѣ четѣре
днтрѣо карте фѣкѣтѣ днтрѣадѣнс ка съ фѣе
товарѣшѣл дѣранѣлѣі шѣ каре съ конпрѣн-
зѣ повеці асѣпра агрѣкѣлтѣрѣеі, деспре дн-
пѣрѣдѣреа огрѣзѣлор дн фѣлѣі, погоанѣ шѣ
прѣжѣнѣі, кѣнощѣнде де даторѣме дѣранѣ-
лѣі ка четѣдѣан шѣ крѣщѣн, даторѣме кѣ-
тре стат шѣчл.

Дѣнереа атѣт а сколілор дѣпре сате

прекъм ши а сколелор портале пентрѣ гѣтиреа дѣвѣдѣторіелор, съ пѣ фіе пѣмаі дѣ сарчіна цѣраніелор прекъм есте пѣпѣ акъм дѣ прінципатѣ Валахіі; дар съ кон-трѣвѣаскъ ши пропріетарѣ потрѣвѣт пѣмѣ-рѣлѣ де фаміліі че аре пе мошіа са.

Дѣпѣ челе че ам зіс дѣ ачеле артї-коле деспре дѣвѣдѣтѣра пѣвлікъ дѣпріп-сате дѣмі рѣмѣне фоарте пѣгін а адѣога пентрѣ чеа че прѣвѣде аспра дѣвѣдѣтѣ-рѣі пѣвліче прімаре дѣ ораше. Тревѣіо-деле ши релациіле орѣшаніелор фіінд ши маі дѣтінсе ши маі комплікате декѣт але сътеніелор, зрѣеазѣ ка ши кѣпоцінцеле лор се фіе маі дѣтінсе, дѣвѣдѣтѣра лор маі десвѣлітѣ потрѣвѣт кѣ ачеле тревѣіоде-Сателе сънт лѣкѣіте де пѣзгарі, де ачеа дѣ скріереа теа тѣтѣ тендінда дѣвѣдѣ-тѣрѣі сътедї есте агрїколѣ; орашеле сънт лѣкѣіте де вѣргері, месеріаші ши комер-цианці, ши тендінда дѣвѣдѣтѣрѣі лор тре-вѣе съ фіе комерчіалѣ ши манѣфактѣріалѣ; аша дѣвѣдѣтѣра агрїколѣ, де неапѣратѣ тревѣіондѣ цѣраніелор, дѣ ораше тревѣе дѣ-локѣітѣ де кѣпоцінцеле маі дѣтінсе де арї-тетїкъ, де цїпереа кондічелор, де геогра-фіе фісікъ, де геометріе практикъ, де ме-ханїкъ, де архїтектѣрѣ, де десенїѣ, де фі-сікъ ши де хеміе. — Доі ані ка ши дѣ скоалеле дела сате тревѣескъ пентрѣ а де-да пе тіпері кѣ механїстѣл четїрѣі ши скріе-рїі ши пентрѣ дѣвѣдѣтѣрїле елементаре че тот отѣл тревѣе съ ле аїбѣ, адїкъ кѣ-поцінда даторїелор ши дрептѣрїелор лѣі ка крещїн ши четѣдеан.

Де ши дѣпѣ пѣререа теа дѣвѣдѣ-тѣра дѣ скѣлеле де ораше тревѣе съ аїбѣ о дѣтїндере каре трече песте тѣрцііле дѣвѣдѣтѣрѣі прімаре пропрїі, каре съ

тѣрцінеде маі кѣ сеамѣ ла механїстѣл четїрїі ши скріерїі ши ла кѣпоцінцеле че-ле маі елементаре де катїхіст ши де а-рїтетїкъ, дѣкѣт фоарте віне с'ар пѣтеа пѣне класа дѣтре дѣвѣдѣтѣрїле градѣлѣі ал доілеа; дар фіінд кѣ ачеастѣ пѣтіре съ дѣ маі кѣ сеамѣ дѣвѣдѣтѣрѣі коле-ціале саѣ цїмпасїале, зтанїоре; ам пре-ферїт съ ашѣз ачесте сколі дѣтре сколіле прімаре; цертанїї ле пѣтескъ сколі де вѣргерї саѣ сколі реале ши копрїнд кѣпо-цінцеле де ѣн фолос ценерал (gemeinnützi-ge Kenntnisse).

Ачеастѣ дѣвѣдѣтѣрѣ о дѣпарцѣ дѣ чїнчї ані, доі де дѣвѣдѣтѣрѣ елементарѣ дїн каре тѣпѣрѣл ва лѣа челе д'ѣптѣѣ кѣпоцінцеле де четїре, скріере, арїтетїкъ ши релїціе ши пе зрѣтѣ ва трече дѣ треї класе зрѣтѣоаре, класе де дѣвѣдѣтѣрѣ спечїалѣ саѣ реалѣ, дѣ каре і съ ва преда:

а) Релїціа дѣ паралелѣ кѣ ѣн трактат де морал аплїкат ла даторїїле отѣлї.

б) Есерцідїі де компѣпере дѣ літѣва ротѣпѣаскъ ши маі кѣ деосевїре дѣ стї-лѣл епїстолар ши де фачере де контракте ши кѣпоцінцеле де літератѣрѣ ротѣпѣаскъ.

с) Арїтетїкъ практикъ комерчіалѣ.

д) Калїграфіе ши десенїѣ лінеар.

е) Географїа ши історїа прїнципателор маі пе ларг, іар а ачелор лалте пеатѣрї пѣмаі пе кѣт прѣвѣск інтересѣрїле комер-чїлѣі ши але індѣстрїі, кѣпоцінцеле статї-стїче ши меркантіле.

ф) Прїнципїі де алѣевѣрѣ ши геометріе практикъ ши аплїкаціі ла кѣпоцінцеле елементаре де механїкъ ши де архїтектѣрѣ.

г) Кѣпоцінцеле елементаре де історїе патѣралѣ, де фісікъ ши де хеміе.

X

h) **Дтвѣдѣтѣра** знеі літві стрейне цертанъ, французъ саѣ італянъ.

Треі професорі пот фърте віне слѣжі о асеменеа скълъ, дтпърцінд дтпре дѣпшіі лекціеме дѣпъ кіпѣл зртѣтор: Шпѣл дтсърцінат кѣ реліція, літератѣра, цеографіа ші історія; алтѣл кѣ аритметіка аплікатъ, алцебра, цеометрія, механіка, фісіка, хеміа ші історія патѣралъ ші чел д'ал треілеа кѣ десеніѣл лінеар, каліграфіа ші ціперѣа рецістрелор. Ачесте дтвѣдѣтѣрі съ пот фърте віне комвіна дтпърціндѣле дт треі ані дѣпъ кіпѣл зртѣтор.

А п з л I.

2 лекціі пе септѣтѣлъ de реліціе ші морал.

3 лекціі de цеографіе.

6 лекціі de аритметікѣ аплікатъ ла тревѣіндеме комерцѣлѣ.

2 лекціі de історіе патѣралъ.

2 лекціі de каліграфіе ші ціперѣа рецістрелор.

2 лекціі de десеніѣ.

3 лекціі de літѣвѣ стрейнѣ.

20 лекціі пе септѣтѣлъ.

А п з л II.

3 лекціі пе септѣтѣлъ de реліціе ші морал.

3 лекціі de історіе цепералъ.

6 лекціі de цеометрія практикѣ.

2 лекціі de десеніѣ.

2 лекціі de каліграфіе ші ціперѣа кондицілор.

4 лекціі de літѣвѣ стрейнѣ.

20 лекціі песте тот пе септѣтѣлъ.

А п з л III.

6 лекціі пе септѣтѣлъ de історіе.

3 лекціі de дрепт комерціал.

6 лекціі de механікѣ аплікатъ ла коonstrуціі, фісікѣ, хеміе.

2 лекціі de десеніѣ.

3 лекціі de літѣвѣ стрейнѣ.

20 лекціі песте тот.

Квадрѣл фіекѣріеа дінтр'ачесте кѣпошінде потривіт тревѣіндемор ші интереселор цѣріі тревѣе хотѣрѣт ші віне дтсертнат de професорі дттр'ѣл кіп кѣвіічіос.

Келтѣеліме ціперіі ачестор скѣле тревѣе съ прівіаскѣ пе сеатѣ оръшанімор, ші копіі лор вор пѣтеа іспрѣві ачеле дтвѣдѣтѣрі дтпре вѣрста de доіспрезече ші чіпчіспрезече ані.

Десебіт de ачесте скѣле, пептрѣ тревѣіндеа вѣргерімор тревѣеск организате скѣле de спедіалітѣдї дт ратѣл манѣфакторіал ші комерціал, дт каре ачеі тіпері каре вор воі съ ші факѣ врео професіе съ гѣсіаскѣ дтвѣдѣтѣра тревѣінчіосѣ. Днделег скѣлі de арте ші месеріі, de комерц; воіѣ тракта de фіе-каре дінтр'ачесте скѣлі кѣнд ва вені рѣндѣл съ ворѣеск de дтвѣдѣтѣра професіоналѣ, ші трек акѣт ла дтвѣдѣтѣра градѣлѣ ал доілеа саѣ колеціалѣ.

(Ва зрта.)

СЪСПИНЕЛЕ ШНЕІ МАТРОАНЕ.

Скоасе дін пѣціларѣл зпѣі жѣне еретіт.

Дтпродѣчере.

Фрагментеле ачесте кѣлесе дін пѣціларѣл зпѣі еретіт, асѣл кѣт саѣ афлат десѣте аколѣ, даѣ днделес кѣ трѣтеазѣ критіка посідіе а знеі

вѣдѣве креѣѣне, а знеі фетеі авѣте, а знеі маме
 днпресвратъ де прхнчї пропрїї шї адоптаѣї, дн-
 сѣвршїт а знеі орфелїне днпїлатъ де епїтропѣ
 еї, стрїмторатъ де неѣторї пѣтершї че вор а
 о днсоѣї адеменїѣї маї тѣлт прїп стрѣлзкоареа
 зестреї, шї каре не о парте свѣпратъ де сіла
 претїнденѣїлор, не алта днвїнсѣ де драгостеа
 пѣтеаскъ, се опѣне дїп тѣте пѣтерїле шї чеаркъ
 а днторѣ дела рѣтѣїре, а деѣпта не знїї дїп
 фїї сѣї, карїї дн сїмплїтатеа лор саѣ фѣкѣт пар-
 тїзанї пеѣторїлор, ка сѣ кѣноаскъ кѣткъ шїреле
 че ар днсоѣїо де аа доїле, пѣ ле ва фї лор де-
 кѣт вїтрїг, къ ел ва тревѣї сѣ ретѣе пѣрїпте ѣ-
 лор алѣї фїїче сѣар продѣче дїнасемїнеа днсоѣї-
 ре; шї апої днкъ скопѣа адеврѣат пентрѣ кареї
 прїгопескъ тѣпа есте, пѣтаї де а пѣтеа деспѣне
 де пѣтероаса еї авере. Пагѣвѣ де вѣкѣѣїле че
 лїнсеск, каре днтрерѣтп кѣтва шїрѣл шї днѣ-
 лесѣл сѣжетѣлѣї. Стїлѣл ачестор фрагменте есте
 маї тѣлт релїѣїос, маї тѣлт понѣлар шї дѣпре
 крїїка фѣкѣтѣ оаре знде не ѣертїї Дѣнѣреї, е-
 сте шїрѣ не ла знеїле локѣрї де такѣл черѣт де
 фїлолѣїї пострїї дн скрїерї регѣлате. —

Іашїї 1845.

† . . .

Сѣспїнеле матроанеї.

I.

Дїнтрѣ адѣкѣл інїмеї стрїг кѣтрѣ а-
 чеа пѣтере днпатъ шї /неднѣделеасѣ, не
 бараа лѣтеа днтреагъ о пѣтмеше крѣа-
 тор, кѣтрѣ ачеа фїїпѣдѣ неднфїїпдатѣ кѣ-
 носкѣтѣ сѣв деосевїте форме де тѣте по-
 поареле кѣте саѣ стрѣкѣрат шї сѣ стрѣ-
 кор деасѣпра ачестѣї глов мїстерїос; кѣ-
 трѣ ачел маре Дѣтпезеѣ че сѣ кѣатѣ
 вїнефѣкѣторѣл оаменїлор, пѣрїптеле то-
 тѣлѣї, протекторѣл дрептѣдїї; кѣтрѣ ачеа
 егерпѣ проведїпѣдѣ сѣѣнтѣ, дн опорѣл
 кѣреїа дела о марѣїне ла алта се афлѣ
 днлѣдгате темпѣрїї шї алтаре дїверсе, дн
 каре се просфор лакрїтеле пїетѣдїї; кѣ-
 трѣ ачел Домпѣї зпїверсал дн фаѣа кѣ-

рѣїа пѣ есте пїчї днчепѣт, пїчї сѣѣршїт,
 пїчї треѣкѣт, пїчї вїїтор, пїчї днѣтѣперек,
 пїчї лѣтїпѣ; дїпаїптеа кѣрѣеа тоатѣ пѣте-
 реа, тоатѣ днѣделепѣтѣнеа пѣтѣптеапѣ се
 перде ка о пѣлѣкѣ че пѣаре фїїпѣдѣ. Стрїг
 дїнтрѣ адѣкѣл інїмеї ка зїмѣрѣл сѣпѣерат
 де ферѣл вѣпѣторѣлѣї, ка шерѣл сѣв вї-
 чѣл Домпѣлѣї сѣѣ, ка дрептѣл сѣв саѣїеа
 днпїлѣторѣлѣї, ка попорѣл овосїт де де-
 спотїсѣт шї тїранїе, ка мартїрїї не роата
 каспелор, ка тѣтѣа кѣреїа і сѣ рѣпѣѣе
 фїїѣл, ка паѣїїле кѣрора сѣ рѣпеште лївер-
 татеа; днсѣѣршїт стрїг преѣкѣт аѣ стрїгат
 попорѣл лѣї Дѣтпезеѣ сѣв ровїеа Еѣїпѣ-
 тѣлѣї, преѣкѣт аѣ стрїгат днпѣратѣл Ма-
 насї сѣв ровїа Бавїлопенїлор ¹⁾, преѣкѣт аѣ
 стрїгат профїтѣл Іремїеа дн пѣлѣпѣерїле са-
 ле ²⁾, преѣкѣт аѣ стрїгат креѣѣїїї овосїдї
 де сете дн рѣсѣвоїѣл Маркоманїк ³⁾, пре-
 кѣт аѣ стрїгат днсѣшїї Хрїстос де не крѣ-
 че, асѣел стрїг кѣтрѣ тїне вѣне Doamne,
 сѣв аскѣлѣдї дѣрероаса тѣпгѣїре а вѣдѣзвї
 desesperate, лакрїтеле сѣпѣерѣосе але орфа-
 неї днпїлате, ѣететеле інїмеї каре дн
 опорѣл тѣѣ адеса аѣ фост стрѣпѣнсе де
 арте профане; шї дн марѣа та дндѣраре
 се днторѣї прївїреа асѣпра ачестѣї пѣ-
 тѣлт пѣпгѣрїт де рѣѣтатеа фїїлор оме-
 неїї. . . .

II.

Дн мїпѣтеле дѣререї шї а деспѣѣѣ-
 деї теле, кѣнд епїтропѣл кїемат антїѣїлор
 меї фїї шѣаѣ кѣлкат тоате кондїѣїїле кѣ-
 тѣреї сале, кѣнд асѣгѣлї пѣ есте пентрѣ
 тїне алѣт декѣт прїгопїторѣл, дефѣнтѣ-

¹⁾ Історїеа сѣѣїтѣ. ²⁾ Idem. ³⁾ Історїеа ро-
 манѣ сѣв Марк-Аѣррелїе.

торъл, деспоіеторіъл меѣ, каре дн фѣриіле лѣи сълвѣтъчїте деспїкъндѣ'мї de mїi de opї cїнѣл къ варварїеа днсъшїтѣ фанатїсмѣ лѣи сеѣ, мї аѣ сорвїт съпцеле дѣпре кѣм соарѣ іадѣл свѣлетеле осъндїділор, шї зїтѣнд de opї че кондігїї, de opї че rezon, de opї че datorїї, de opї че дрептате ш'аѣ днплѣвтат профанѣл фер дн ініма теа, ацентѣнд къ sete momentѣл фавора-біл, дн каре съ поатѣ а'мї кѣрма віеаца, а тѣ пімічі, а дѣче дн рѣтъчїре не сер. тауїї непорочїгїї меї фїї деценерадїї, а пѣне прецѣ асѣпра капѣлѣи меѣ шї а тѣ вінде пѣнгѣрїділор пецїторї, дѣпре кѣм т'аѣ фост вѣндѣт не рѣнд, не рѣнд знеї касте віклене че саѣ стрѣкѣрат зп веак днпрег престе спателе теле, дѣпре кѣм аѣ вѣндѣт тѣна теа чеа дреантѣ, дѣпре кѣм аѣ вѣндѣт тѣна теа чеа стѣнгѣ, дѣ. пре кѣм аѣ вѣндѣт інгратѣл Івда не Domѣл Хрїстос. Дн мїнѣтеле кѣнд фага мї се афѣл съпцератѣ de mїi de rane ve. nїпate, не каре задар кат съ ле віндек къ параїеле лакрїтелор теле, кѣнд шѣвѣн-деле'мї пічѣре десѣвѣршїт дѣкѣжвате съв гревтатеа ландѣлѣи ровїеї пѣ тѣ ажѣтѣ а фаче тѣкар зп пас, кѣнд адевѣрацїї меї фїї вреднїчі de мѣта лор саѣ жѣртѣїт къ ферѣл дн тѣнѣ апѣрѣндѣтѣ не мїне та-та лор, пентрѣ каре астѣзї престе тоатѣ фага пѣтѣнтѣлѣи п'аѣ маї рѣмас пічі зп апѣрѣтор; кѣнд сврорїе теле, пѣнѣ шї днсъшї сврорїе теле, opї каре есте по-сїдїеа лор de фацѣ, т'аѣ пѣрѣсїт къ то-тѣл, т'аѣ днстрейнат къ тотѣл, саѣ депѣр-тат къ тотѣл, саѣ ісолат къ тотѣл; дн съфѣршїт дн ажѣнѣл апѣїтоарей есїстїнѣ, кѣнд фїїї меї пѣ маї сѣнт фїїї меї; кѣнд жѣтѣтате дїнпре дѣншїї прокледїї претїп-

денцї стѣлгѣндѣї дела сїнѣл меѣ іаѣ дн-пѣрдїт днпре дѣншїї къ пофѣт інферна-лѣ; кѣнд пѣ маї ам алтѣ тѣнгѣре де-кѣт а скѣлда дн лакрїмі цѣрїпа ачелор че пѣ сѣнт маї тѣлт шї а пѣнѣче къ а-тар престе рѣнеле теле: стрїг дїп адѣн-кѣл інімеї, Dѣтнезееле Dѣтнезеел мїеѣ! апѣрѣтї дрептатеа, спрїжїнецѣтї апѣсамї слѣвїчѣне, скѣтемтѣ дїп геареле тігрїлор днкрѣпатадї дн сѣоце. Нѣ тѣ пѣрѣсї, къ тѣ кѣноцї кѣрѣдїеа інімеї теле!

III.

Marie сѣнтѣ фечоарѣ! каре аї прївїт деградациеа фїїлѣї тѣѣ, дѣпре кѣм прї-векс еѣ деградациеа фїїлор мїеї, каре аї фост марторѣ хѣлеї че кѣртѣрарїї шї фа-рїсеїї дїп каломнїе аѣ фѣкѣт фїїлѣї тѣѣ, дѣпре кѣм сѣнт еѣ марторѣ хѣлеї че алдї картѣрарї, алдї фарїсеї дїп лѣкомїе фаѣ непорочїділор меї фїї, каре аї вѣзѣт дн-сѣшї крѣчїфїцереа дѣтнезеескѣлѣї тѣѣ фїї, дѣпре кѣм ам вѣзѣт шї еѣ тоартеа вра-вілор меї фїї; каре днсъфѣршїт ещї атѣт de вѣлѣ, прекѣт сѣнт еѣ de непорочїтѣ, атѣт de mare дн пѣтереа та, прекѣт сѣнт еѣ de mare дн пѣнѣтїнда теа, атѣт de гравнїкъ ла ажѣтор, прекѣт de фервїнте днї есте рѣгѣмїнтеа; дакъ сѣспїеле те-ле се вор ѣрка пѣнѣ ла тїне; дакъ вор ажѣнѣче еле аколо знде ва фї стѣнд тро-пѣл тѣѣ, Marie сѣнтѣ фечоарѣ! атѣнчї адѣгї амінте de пѣтѣнтѣл каре теаѣ про-дѣс, de пѣтѣнтѣл дн каре саѣ пѣскѣт фїїлѣ тѣѣ, de ачеастѣ ватрѣ а дѣрепїлор. Адѣгї амінте de пѣдеждеа че ам депѣсѣ дн тїне; адѣгї амінте къ пѣмаї кѣтрѣ тїне ам dat словод кѣре еспресїлор теле, шї ам дес-вѣлїт шї челе маї афѣнде секрете, не каре

n'am кѣтезат але дикреде нічі знеі фінци алтеіа дін тот каосл ачест нешърцініт; афарь де тине каре те афлі мамъ ка шї міне; афарь де тине каре аї інімъ прімітоаре де дѣрері ка шї де възкріе, інімъ креатъ пе фада пѣтѣнтѣлѣі, дѣпре кѣм есте шї ініма теа креатъ пе фада пѣтѣнтѣлѣі, дѣпре кѣм сѣнт ачеле інімі ретъ. чінде дн лавірінтѣл дешертѣлѣі ачестеі лѣмі, шї пентрѣ каре лѣтеа днтреагъ нѣ есте декѣт о хімеръ, о фаталітате, о амаръ стрейнтате; акоперетъ сѣв вестмѣнтѣл тѣѣ де азѣр, дн каре нѣ стрѣбат сѣнеділе арѣккате де трѣфіеа отенеаскъ; дн тоарчемі дїгнітате кліропомісітѣ дела стрѣмошіі міеі, пе каре днпільторіі міаѣ рѣпїто; дешѣаптѣ фїі міеі дін летарціеа дн каре еаѣ арѣккат элементеле стрейне; фѣі сѣлнтъ фечоаръ сѣв кѣноаскъ кѣ педіторіі міеі нѣ сѣнт декѣт дѣщманіі лор шї сѣі даі апатемеі, іар фїіі меі сѣв кѣноаскъ пе адевѣрата лор мѣмъ, пе міне, каре дн дѣрері еам пѣскѣт, дн сѣдорі де сѣнѣе еам хрѣпїт, шї каре тѣ афлѣ гата дн тот мінѣтѣл ашї дешѣаче сінѣл спре фаворѣл шї прїиңда лор, дндатъ че еі се вор фаче демні де драгосгеа теа шї вор мерїта вїпекѣвѣнтареа пѣрїптеаскъ.

(Ва зрѣта.)

Нѣшѣрѣл ромѣнілор.

Дн цѣрїле пе знде лѣкѣїеск ромѣніі аѣ пост дін вѣакѣрї шї пѣлѣ кѣтрѣ зілеле нѣстрѣ фѣрте греѣ а кѣноіңе пѣшѣрѣл попѣлациеі шї кѣ атѣт маі греѣ ал фїекѣрѣї попор, нѣ пѣмаі пентрѣкѣ стѣнд сѣпт осебіте гѣберне ера лѣкрѣ преа цѣрїмонїос

а афла дела фїекаре вреѣн дат офїціал сігѣр, чї шї маі вѣртос пентрѣкѣ пѣлѣ акѣм зѣчѣа дн чел маі mare интерес політїк ал попѣрѣлор, ал стателор шї ал гѣбернелор поастрѣ а аскѣнде кѣт се пѣте маі вїне адевѣратѣл пѣшѣр нѣ пѣмаі ал попѣлациеі, чї шї ал продѣктелор кѣтѣреі цѣрї шї стат, дін ачѣа преа сімплѣ прїчїнѣ, ка лѣкомїа стрѣнілор сѣв нѣ фїе днѣепатѣ шї дешѣептатѣ пѣлѣ аколо, днкѣт кѣ орї шї че пред сѣв вреа а пѣне тѣла пе ачесте патрїї дела патѣрѣ сѣлѣтѣсе шї тѣнѣсе; ла каре сокотїм контрївѣдїа, рекрѣтаціа, ажѣтѣреле естраордїнаре кѣте нї се череа шї трѣфіа арїстокраціеі де а нѣ сѣферї ка сѣв о нѣмере шї пе еа кѣ челалалт попор, де а нѣ о пѣшѣра нічі декѣт, каре тоате дндемна пе тоцї, пе ромѣні, магіарї, сасї ш. а. ашї аскѣнде нѣмеросїтатеа, сѣѣ адїкѣ а шї дїнеа токма де пѣкат ашї маі пѣшѣра респектївѣл попор. Де ес. ла пої дн Трансїлванїа знеле комїтате нічі пѣлѣ а стѣзї нѣ воїрѣ а арѣта стареа попѣлациеі лор, днкѣт дакѣ тотѣш о афлѣт, ачѣеаш есе ла лѣмінѣ дешѣл де сігѣр прїн матрїкѣлеле преодещї, тѣкаркѣ ла днчепѣт (1832) шї ачестеа ешїа фалсе, пентрѣ кѣ попѣрѣле спѣрїїндѣсе де кѣрїоса пѣшѣраре днплїнїтѣ прїн преодї шї препїнд рекрѣтаціе, дшї аскѣнсерѣ маі вѣртос пе фїїї жѣнї; де ачї вїне кѣтва шї ачѣа осебіре а ромѣнілор зноїдї трансїлванї кѣ 54.000 сѣфлете днтре шематїсѣл лор дела 1835 шї днтрѣ чел дела 1842, шї прїчїна ачѣеаста мї се наре кѣ Дн. I. Xing дн деалтмінтреа преа интересанта са дїсертаціе *) нѣаѣ

*) Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde, III. Bd. I. Heft, 1847.

респектато де ажънс, iar пої о щим дин есперіандъ преа сїгъръ.

Ап прівінда попъладіеї тотале а ротънілор лъквиторі ап тоте провинцііле дако панноніче фъсеръм астъдате порочіді а прімі піще датърі сїгъре дела тъна зпві върват де стат, каре кпоще дин дерегъторіе репортъріле попъладіілор. Ачешаш есте:

Ап Цара ротънеаскъ (офіціал)	2,500,000
Ап Молдавіа (офіціал)	1,500,000
Ап Бесаравіа ла апъл 1829 ера 800,000, акъм пот фї ьшор	1,000,000
Ап Трансїлваніа (везї шї матрі- кълеле)	1,250,000
Ап Бълнат, Чапад, Біхар, Сатмар, Марамъръш, Бъковіна	2,000,000

Къ тотел 8,250,000

Ап ачесте датърі пімік пъ есте ап къркат, чї дин контръ сѣтеле шї мііле че ар маї фї, пъ сѣнт сокотїте. Несте ачестеа адевърел къ тълді рътън пе дин афара катаграфіілор (конскріпціілор) ап контраорі кърей сіліонде а гввернелор стъ шї пентрѣ Молдаво-Ротъніа, внде фъкъндъсе катагра. фїе тот ла 7 ані, тълді се пігълъ шї се скътеск възъроші сѣнт арїеле зпора шї а алтора. Саъ зіс апсъ, къ ап Молдаво-Ротъніа се квівіа тотъш а пѣтъра ла о парте пе пвдініі гречї, вългарї шї маї пвдініі немді шї а пві местека къ ротъніі. Нічі декъм: атът пентрѣкъ пѣтърѣл ачелор націоналі стрїні пе лъгъ компактѣл пѣтър ал попъладіеї ротъне пере ка піквріле ап Двѣтре, кът шї пентрѣкъ нічі зпві дин ачеша пѣъ нічі прівїледїз де а форма врео корпораціе сепаратъ, врези стат ап стат, вічі ап сѣфере ледѣа църей, кареа дъ-

пъ 10 ані чере дела фїекаре стрїні патърализадіе, адїкъ аппътъптенїре аша, кът ел пе ачел пътънт пъ поате фї декът пѣмаї ротън.

Ачестеа сокотїрѣм а ле аппъртъші ачі спре а дндрепта ап кътва кърїоаселе датърі каре чїркълеазъ деспре пѣтърѣл ротънілор, пе карїі зпві ап сокотїа ла 5, алдіі (Dr. J. Söllner, dr. de дрептърї, кпїтан аудїтор) пѣмаї ла 4 міліоне.

М о р а л и т а т е.

Сѣнт веле кърді дин каре тревѣ пѣмаї сѣ гвстѣм, алтеле пе каре тревѣ сѣ ле тѣкъм, алтеле апсѣршїт, дар преа пѣдіне, пе каре тревѣ сѣ ле рѣтегъм ка сѣ зік аша шї сѣ ле містѣм. Історїа фаче пе ом маї апделепт; поезїа ап фаче маї къ спїрїт; математїка, маї пѣтрѣнзътор; філософіа патъралъ маї профънд; моралъ, маї серїос шї маї регълат; реторїка шї діалектїка маї десѣтътор шї маї пѣтерпїк ап діспѣтъ. Къ зп кѣвѣнт стѣділе се скїтѣъ ап пѣраврїрї.

Сѣ пъ есаѣерѣм нічі декъм ідеаа де коръпціа зманїтѣдіі. Партеа віедїі лор пе каре оменїі о даъ відівлї есте преа славъ, компаратъ къ віада днтреагъ. Дака ап анредіареа депрѣвѣрїі оменїлор, іа чїнева дрепт вазъ фаптеле лор, атъчі кіар чїнева се апшалъ шї ап педрептѣдѣще. Дрептѣтеа чере ка чїнева сѣ іа ап вългаре де сеатъ шї опїнііле челе рѣтъчїте, ідеїле челе фалсе асѣпра фаптелор, прежвдіїле пѣкъвте де пѣраврїрїле челе маї домпїторѣ, шї овїчѣїрїле пе песїндїт контрактате ап чеї діптъїз апї ап віедїі. (Длїв.)